

MEMORANDUM

Pre: Pavel Filipovský
Od: JUDr. Ing. Miroslav Chlipala, PhD., partner / advokát
Mgr. Michal Bouška, advokát
Dátum: 09.12.2022

Vec: **Právne stanovisko vo veci právnej povahy „filipínskeho duchovného liečiteľstva“ a možnosti podnikania v tejto oblasti v Slovenskej republike**

1. Zadanie

- 1.1 Pán Pavel Filipovský ako zadávateľ požiadal našu advokátsku kanceláriu Bukovinský & Chlipala, s.r.o., o vypracovanie právneho stanoviska vo veci právnej povahy „*filipínskeho duchovného liečiteľstva*“ v zmysle slovenského právneho poriadku, ako aj posúdenia možností podnikania v tejto oblasti v Slovenskej republike, a to s ohľadom na Právne stanovisko prof. Teleca a výkon podnikania v Českej republike prostredníctvom obchodných spoločností, resp. organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby, v oblasti „*filipínskeho duchovného liečiteľstva*“, (ďalej len „**Právne stanovisko**“); pre účely zjednodušenia a prehľadnosti (najmä s ohľadom na naše odporúčania) pojmom „**Klient**“ v Právnom stanovisku označujeme jednak zadávateľa Pavla Filipovského, ako aj subjekt / subjekty, ktoré majú (môžu mať) záujem o vykonávanie činnosti „*filipínskeho duchovného liečiteľstva*“ na území Slovenskej republiky.
- 1.2 Právne stanovisko nie je vyčerpávajúce, má skôr poskytnúť Klientovi základnú predstavu o možnostiach vykonávania „*filipínskeho duchovného liečiteľstva*“ na území Slovenskej republiky z právneho hľadiska, podľa aktuálnej právnej úpravy a praxe dotknutých orgánov verejnej moci na území Slovenskej republiky.
- 1.3 Právne stanovisko sa zaoberá výhradne právnymi otázkami slovenského práva, pokiaľ výslovne neuvádzame inak. Predmetom Právneho stanoviska preto nie je riešenie otázok týkajúcich sa účtovníctva, daňových otázok, otázok vhodnosti poisťného krytia, resp. otázok, ktoré sú predmetom expertízy úzko špecializovaných odborov.

2. Právne závery / odporúčania

- 2.1 **Upozorňujeme**, že otázky posudzované v Právnom stanovisku sú úzko špecifické a špecializované; slovenská právna úprava v tejto oblasti je nedostatočná, resp. vôbec neexistuje, a aj prax relevantných orgánov verejnej moci v tejto oblasti nie je jednoznačná.
- 2.2 **Otázka ľudového liečiteľstva, duchovného liečiteľstva, resp. inak vymedzených / označených liečiteľských činností nie je v právnom poriadku Slovenskej republiky upravená.**
- 2.3 V rámci slovenského právneho poriadku, **Živnostenský zákon výslovne vylučuje „vykonávanie liečiteľskej činnosti“ ako živnosť; táto činnosť nie je živnosťou** (voľnou, viazanou, ani remeselnou). **Závery vyslovené v Právnom stanovisku prof. Teleca nie sú podľa nášho posúdenia aplikovateľné v podmienkach slovenského právneho poriadku.**

- 2.4 Máme za to, že „vykonávanie liečiteľskej činnosti“, príp. činnosti označenej priamo ako „filipínske duchovné liečiteľstvo“ **za odplatu**, t.j. ako podnikanie, by v podmienkach slovenského právneho poriadku bolo možné (súladne s právom) len v prípade, ak by takúto činnosť vykonávala:
- a) **slovenská obchodná spoločnosť** (založená v akejkoľvek forme, napr. s.r.o. alebo a.s.), ak by takúto činnosť mala zapísanú ako predmet podnikania v Obchodnom registri;
 - b) **organizačná zložka podniku zahraničnej právnickej osoby**, opäť však za predpokladu, ak by takúto činnosť mala zapísanú ako predmet podnikania v Obchodnom registri.
- 2.5 Z verejne dostupných informácií (najmä zo slovenského Obchodného registra, www.orsr.sk):
- a) sme neidentifikovali **žiaden subjekt**, ktorý by ako predmet podnikania / činnosti mal v Obchodnom registri zapísanú činnosť „vykonávanie liečiteľskej činnosti“, „liečiteľstvo“ príp. obdobne vymedzenú činnosť (vo svojej podstate „liečiteľstvo“);
 - b) vyplýva, že subjekty, ktoré sa v Slovenskej republike zaoberajú liečiteľstvom (v prípade, že vôbec ide o subjekty, ktoré túto činnosť vykonávajú ako podnikanie, a sú zapísané v Obchodnom registri, príp. ide o fyzické osoby podnikajúce na základe živnostenského oprávnenia), majú v predmete podnikania rôzne (predovšetkým voľné) živnosti, napr. „činnosť podnikateľských, organizačných a ekonomických poradcov“, „poskytovanie služieb osobného charakteru“, „vykonávanie mimoškolskej vzdelávacej činnosti“ – **takýto postup však Klientovi rozhodne nemôžeme odporučiť, nakoľko vykonávanie liečiteľskej činnosti nie je živnosťou, a preto túto činnosť nemožno vykonávať ako podnikanie v rámci vykonávania iných živností.**
- 2.6 Pokiaľ sa Klient rozhodne pre vykonávanie „filipínskeho ľudového liečiteľstva“ v súlade s bodom 2.4 Právneho stanoviska vyššie:
- a) nevycludujeme možnosť zápisu činnosti „vykonávanie liečiteľskej činnosti“, príp. priamo činnosti „filipínske ľudové liečiteľstvo“ ako predmetu podnikania do Obchodného registra, a to s ohľadom na prax orgánov na úseku ochrany zdravia, ktoré aj v podmienkach Slovenskej republiky reflektujú a do určitej miery regulujú vykonávanie činností v oblasti alternatívnej medicíny a ľudového liečiteľstva; **s poukazom na nedostatočnú právnu úpravu však nevieme jednoznačne ubezpečiť Klienta, že zápis takejto činnosti do Obchodného registra bude povolený;**
 - b) domnievame sa, že schodnejším (jednoduchším) postupom bude zriadenie organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby (ktorá má činnosť „filipínske ľudové liečiteľstvo“ v predmete svojho podnikania), t.j. nie založenie „novej“ slovenskej obchodnej spoločnosti.
- 2.7 Zároveň upozorňujeme, že zahraničná fyzická osoba, ktorá má byť do Obchodného registra zapísaná ako osoba oprávnená konať v mene konateľa (t.j. v prípade s.r.o. jej konateľ, príp. prokurista, v prípade organizačnej zložky podniku zahraničnej právnickej osoby jej vedúci), musí mať **povolenie na pobyt v Slovenskej republike**; to neplatí, pokiaľ ide o občana členského štátu Európskej únie alebo občana členského štátu Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj. Povolenie na pobyt v Českej republike v prípade filipínskych občanov preto nebude dostatočné.

- 2.8 V prípade, že zápis subjektu Klienta s predmetom podnikania „*vykonávanie liečiteľskej činnosti*“, resp. priamo „*filipínske duchovné liečiteľstvo*“ bude úspešný, upozorňujeme na nutnosť dodržania povinností podľa osobitných zákonov (najmä, nejde však o úplný výpočet všetkých povinností – s ohľadom na zadanie Klienta a predmet skúmaných otázok v rámci Právneho stanoviska):
- a) priestory, v ktorých bude predmetná činnosť vykonávaná, musia zodpovedať požiadavkám § 23 Zákona č. 355/2007 a Vyhlášky č. 554/2007;
 - b) vypracovanie prevádzkového poriadku (súhrn opatrení na ochranu zdravia zamestnanca a na ochranu verejného zdravia v zariadení, v ktorom existuje riziko) a jeho predloženie na schválenie regionálnemu úradu verejného zdravotníctva;
 - c) nakladanie s odpadom z prevádzkovania činnosti (ktorý podľa nášho posúdenia bude zodpovedať definícii odpadu zo zdravotnej starostlivosti a veterinárnej starostlivosti) musí byť v súlade so Zákonom o odpadoch, príp. osobitnými právnymi predpismi.

3. Poskytnutá dokumentácia

- 3.1 Prof. JUDr. Ivo Telec, CSc.: Právni stanovisko k právni povaze filipínskeho duchovného liečiteľství, zn. 1021, zo dňa 23.03.2021 (ďalej len „**Právne stanovisko prof. Teleca**“);
- 3.2 Článok „Duchovní liečiteľ jako povolání“ z časopisu Regenerace č. 11/2022;
- 3.3 Článok „Filipínské duchovní léčitelství“ z časopisu Regenerace č. 10/2022;
- 3.4 Článok „Komplementární spiritistická terapie“ z časopisu Regenerace č. 09/2022;
- 3.5 Webová stránka www.filipinskylicitel.eu.

4. Relevantné právne predpisy, judikatúra a odborná literatúra

- 4.1 Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Ústava SR**“);
- 4.2 Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Občiansky zákonník**“);
- 4.3 Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Obchodný zákonník**“);
- 4.4 Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon o obchodnom registri**“);
- 4.5 Vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 25/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú vzory tlačív na podávanie návrhov na zápis do obchodného registra a zoznam listín, ktoré je potrebné k návrhu na zápis priložiť v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Vyhláška č. 25/2004**“);
- 4.6 Zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Živnostenský zákon**“);
- 4.7 Zákon č. 351/2005 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 720/2004 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**Zákon č. 351/2005**“);
- 4.8 Dôvodová správa k návrhu Zákona č. 351/2005;
- 4.9 Zoznam odporúčaných označení voľných živností a ich bližšie vymedzenie (posledná aktualizácia september 2022);

- 4.10 Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon č. 355/2007**“);
- 4.11 Vyhláška Ministerstva zdravotníctva SR č. 554/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia starostlivosti o ľudské telo v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Vyhláška č. 554/2007**“);
- 4.12 Zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon č. 576/2004**“);
- 4.13 Zákon č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti, zdravotníckych pracovníkoch, stavovských organizáciách v zdravotníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon č. 578/2004**“);
- 4.14 Nariadenie vlády SR č. 296/2010 Z. z. o odbornej spôsobilosti na výkon zdravotníckeho povolania, spôsobe ďalšieho vzdelávania zdravotníckych pracovníkov, sústave špecializačných odborov a sústave certifikovaných pracovných činností v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Nariadenie vlády č. 296/2010**“);
- 4.15 Zákon č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „**Zákon o odpadoch**“);
- 4.16 JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD.: Činnosť ľudových liečiteľov a trestná zodpovednosť, *in* Justičná revue 8-9/2008, str. 1181;
- 4.17 JUDr. MUDr. Peter Kováč, PhD.: Lekár a liečitelia, *in* VIA PRACTICA 1/2008; dostupné na <https://www.solen.sk/storage/file/article/aa5726586ad36f4201001dba1ea18453.pdf>;
- 4.18 JUDr. Alica Fedorová: Negatívne následky absencie skutkovej podstaty trestného činu postihujúceho pokútnych liečiteľov v právnom poriadku Slovenskej republiky, *in* PROJUSICE, vedecko-odborný recenzovaný časopis pre právo a bezpečnostné vedy; dostupné na <https://www.projusice.sk/trestne-pravo/negativne-nasledky-absencie-skutkovej-podstaty-trestneho-cinu-postihujuceho-pokutnych-liecitelov>.

5. Odôvodnenie právnych záverov / odporúčaní

- 5.1 Slovenský právny poriadok neupravuje pojmy „*liečiteľ*“, „*liečiteľská činnosť*“, „*duchovné liečiteľstvo*“, „*prírodné liečiteľstvo*“, príp. pojmy s obdobným významom; slovenský právny poriadok nestanovuje žiadne podmienky pre vykonávanie tejto činnosti¹.
- 5.2 Samozrejme platí základné ústavné pravidlo vymedzené v čl. 2 ods. 3 Ústavy SR, podľa ktorého *každý môže konať, čo nie je zákonom zakázané, a nikoho nemožno nútiť, aby konal niečo, čo zákon neukladá*.
- 5.3 Zo zadania Klienta však rozumieme, že zámerom Klienta je v Slovenskej republike vykonávať liečiteľskú činnosť, konkrétne „*filipínske duchovné liečiteľstvo*“, ako **sústavnú činnosť za odplatu** (t.j. za účelom dosahovania zisku), **čím sa výkon tejto činnosti za daných podmienok dostáva do sféry úpravy výkonu podnikateľskej činnosti a preto musí zodpovedať zákonným požiadavkám na výkon podnikateľskej činnosti**.
- 5.4 Podľa § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, *podnikaním sa rozumie sústavná činnosť vykonávaná samostatne podnikateľom vo vlastnom mene a na vlastnú zodpovednosť za účelom dosiahnutia zisku*

¹ Do určitej miery je však vykonávanie liečiteľskej činnosti reflektované Úradom verejného zdravotníctva SR, resp. príslušnými regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva – k tomu viď ďalej (body 5.18 a nasl. Právneho stanoviska).

alebo na účel dosiahnutia merateľného pozitívneho sociálneho vplyvu, ak ide o hospodársku činnosť registrovaného sociálneho podniku podľa osobitného predpisu.

- 5.5 **Liečiteľstvo môže byť vykonávané ako sústavná činnosť za účelom dosahovania zisku** (t.j. za odplatu) len v prípade, že **výkon tejto činnosti spĺňa definičné znaky podnikania** podľa vyššie citovaného ustanovenia § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka, pričom je nerozhodné, či liečiteľstvo vykonáva:
- priamo osoba, ktorá od zákazníka požaduje odplatu za poskytnutú činnosť (v takom prípade podmienky pre vykonávanie podnikania v tejto oblasti musí spĺňať priamo táto osoba);
 - osoba v pracovnom vzťahu alebo obdobnom vzťahu k inej osobe, ktorá za takto poskytnutú činnosť požaduje odplatu od zákazníka (aj v tomto prípade osoba, požadujúca odplatu, musí spĺňať podmienky pre vykonávanie podnikania v tejto oblasti).
- 5.6 V súlade s vymedzením podnikania podľa vyššie citovaného ustanovenia § 2 ods. 1 Obchodného zákonníka je výlučne činnosť vykonávaná osobou, ktorá spĺňa definičné znaky **podnikateľa** – tie sú vymedzené v ustanovení § 2 ods. 2 Obchodného zákonníka, podľa ktorého *podnikateľom podľa tohto zákona je:*
- osoba zapísaná v obchodnom registri,
 - osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
 - osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
 - fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.
- 5.7 Podľa § 3 ods. 1 písm. c) Živnostenského zákona, **živnosťou nie je vykonávanie liečiteľskej činnosti**; „vykonávanie liečiteľskej činnosti“ preto nemožno považovať za živnosť, a to ani za voľnú, remeselnú alebo viazanú živnosť.
- 5.8 Uvedená úprava bola do Živnostenského zákona zavedená Zákomom č. 351/2005, pričom Dôvodová správa k návrhu Zákona č. 351/2005 k uvedenej zmene uvádza:

Navrhuje sa vypustiť vykonávanie liečiteľskej činnosti z režimu živnostenského zákona. Liečiteľská činnosť predstavuje zásah osoby do telesnej alebo psychickej integrity inej osoby s vedomým zámerom liečiť, avšak takáto osoba nezískala odbornú spôsobilosť na výkon zdravotníckeho povolania podľa zákona č. 578/2004 Z. z. o poskytovateľoch zdravotnej starostlivosti.

- 5.9 **V tomto smere sa (z dôvodu odlišnosti právnej úpravy) rozchádzame so závermi vyslovenými v Právnom stanovisku prof. Teleca**, ktorý vyslovil záver, že „liečiteľstvo“, konkrétne „*filipínske duchovné liečiteľstvo*“ je voľnou ohlasovacou živnosťou. Prof. Telec vychádza zo znenia českého živnostenského zákona², ktoré je odlišné od znenia slovenského Živnostenského zákona; podľa § 3 ods. 2 českého živnostenského zákona tam uvedené činnosti fyzických osôb nie sú živnosťou „v rozsahu osobitných (zvláštnych) zákonov“ – nakoľko v českom právnom poriadku absentuje osobitný zákon upravujúci liečiteľstvo, prof. Telec (podľa nášho názoru správne) argumentuje, že v takom prípade „*poskytovanie služieb prírodných liečiteľov*“ je nutné považovať za živnosť (a to za voľnú živnosť).

² zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) ve znění pozdějších předpisů

- 5.10 Slovenský Živnostenský zákon však činnosti uvedené v ustanovení § 3 ods. 1 (a konkrétne pod písm. c) „*vykonávanie liečiteľskej činnosti*“) vylučuje z pôsobnosti Živnostenského zákona bez ďalšieho (t.j. aj bez podmienky, že činnosti uvedené v ustanovení § 3 ods. 1 sú z pôsobnosti Živnostenského zákona vypustené výlučne v rozsahu, v akom sú tieto činnosti upravené osobitnými právnymi predpismi³). Činnosti uvedené v ustanovení § 3 ods. 1 Živnostenského zákona preto preto sú živnosťou, a to bez ohľadu na to, či ide alebo nejde o činnosti upravené osobitnými zákonmi. **Pri takomto znení právnej úpravy nemožno dospieť k inému záveru, než že „vykonávanie liečiteľskej činnosti“ nie je v podmienkach slovenského právneho poriadku živnosťou.**⁴
- 5.11 Z vyššie uvedeného vyplýva, že „*vykonávanie liečiteľskej činnosti*“ nie je živnosťou, zároveň nejde o činnosť, ktorá by bola predmetom úpravy akéhokoľvek osobitného predpisu; t.j. **vykonávanie liečiteľskej činnosti nemôže ako podnikanie vykonávať podnikateľ podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. b), c) a d) Obchodného zákonníka.**
- 5.12 To znamená, že „*vykonávanie liečiteľskej činnosti*“ môže ako podnikanie (t.j. ako sústavnú činnosť za účelom dosahovania zisku – za odplatu) vykonávať **len osoba podľa ustanovenia § 2 ods. 2 písm. a) Obchodného zákonníka**, t.j. osoba zapísaná v Obchodnom registri, ktorá má v rámci predmetu podnikania zapísanú činnosť „*vykonávanie liečiteľskej činnosti*“, resp. konkrétne (v súlade so zadaním Klienta) „*filipínske duchovné liečiteľstvo*“.
- 5.13 Podľa § 27 Obchodného zákonníka, do Obchodného registra sa zapisujú:
- a) právnické osoby zriadené ako obchodné spoločnosti (napr. s.r.o. alebo a.s.) alebo družstvo;
 - b) právnické osoby založené podľa práva Európskej únie (napr. európska spoločnosť);
 - c) právnické osoby zriadené zákonom alebo na základe zákona, ak to ustanovuje osobitný právny predpis;
 - d) štátne podniky;
 - e) organizačné zložky podnikov slovenských právnických osôb;
 - f) podniky zahraničných právnických osôb a organizačné zložky podnikov zahraničných právnických osôb.
- 5.14 Z uvedeného rozsahu subjektov zapisovaných do Obchodného registra, pre zámer Klienta (vykonávanie „*filipínskeho duchovného liečiteľstva*“ ako podnikania, t.j. ako sústavnú činnosť za účelom dosahovania zisku) podľa nášho názoru – aj s ohľadom na ďalšie súvislosti (požiadavky na výšku základného imania, náročnosť procesu založenia, zriadenia alebo vzniku daného subjektu a pod.) – prichádzajú do úvahy nasledovné subjekty:
- a) právnické osoby zriadené ako obchodné spoločnosti (napr. s.r.o. alebo a.s.);
 - b) organizačné zložky podnikov zahraničných právnických osôb.

³ V tomto smere nepovažujeme za relevantné, že prevažná časť činností uvedených v ustanovení § 3 ods. 1 Živnostenského zákona, ktoré nie sú živnosťou, sú činnosťami upravenými osobitnými právnymi predpismi, napr. prevádzkovanie činností vyhradených zákonom štátu alebo právnickej osobe určenej osobitným právnym predpisom, činnosť pri výkone povolani psychológov, zdravotníckych pracovníkov, veterinárnych lekárov, veterinárnych pracovníkov, advokátov, notárov, patentových zástupcov, súdnych exekútorov, znalcov a tlmočníkov a pod.

⁴ Liečiteľstvo ďalej nie je možné považovať ani za výkon zdravotnej starostlivosti podľa Zákona č. 576/2004, nakoľko zdravotná starostlivosť je v § 2 ods. 1 Zákona č. 576/2004 definovaná ako *súbor pracovných činností, ktoré vykonávajú zdravotnícki pracovníci, vrátane poskytovania liekov, zdravotníckych pomôcok a dietetických potravín s cieľom predĺženia života fyzickej osoby, zvýšenia kvality jej života a zdravého vývoja budúcich generácií; zdravotná starostlivosť zahŕňa prevenciu, dispenzarizáciu, diagnostiku, liečbu, biomedicínsky výskum, ošetrovateľskú starostlivosť a pôrodnú asistenciu*; zahŕňa ďalej prepravu ambulanciou dopravnej zdravotnej služby. Zdravotnú starostlivosť teda môžu vykonávať len **zdravotnícki pracovníci**, ktorí sú definovaní v ustanovení § 27 Zákona č. 578/2004; „*liečiteľ*“ alebo „*ľudový liečiteľ*“ definíciu zdravotníckeho pracovníka nespĺňa.

- 5.15 Z vyššie uvedeného vyplýva, že pre zápis činnosti „*vykonávanie liečiteľskej činnosti*“, „*filipínske duchovné liečiteľstvo*“, príp. inak vymedzenej činnosti podľa preferencií Klienta nebude možné predložiť potvrdenie o oprávnení na vykonávanie tejto činnosti ako podnikania, konkrétne (i) potvrdenie o živnostenskom oprávnení (nakoľko nejde o živnosť), ani (ii) potvrdenie o oprávnení na vykonávanie takejto činnosti podľa osobitných právnych predpisov, nakoľko vykonávanie „*liečiteľskej činnosti*“, „*duchovného liečiteľstva*“, „*prírodného liečiteľstva*“ (príp. aj pri inom vymedzení tejto činnosti – napr. konkrétne ako „*filipínske duchovné liečiteľstvo*“) nie je predmetom úpravy žiadneho právneho predpisu slovenského právneho poriadku a teda žiaden orgán verejnej moci nevydáva / nemôže vydať potvrdenie o oprávnení na vykonávanie takejto činnosti ako podnikania.
- 5.16 Podľa Vyhlášky č. 25/2004, subjekty zapisované do Obchodného registra sú povinné okrem iných povinných príloh predložiť aj *listinu, ktorou sa preukazuje podnikateľské oprávnenie na vykonávanie činnosti, ktorá sa má do obchodného registra zapísať ako predmet podnikania*. Z dôvodov uvedených v bode 5.15 Právneho stanoviska (ako je zdôvodnené aj v predchádzajúcich bodoch) predloženie takejto listiny pre posudzovanú činnosť nie je / nebude možné.
- 5.17 Vyhláška č. 25/2004 však zároveň v § 4 ods. 5 stanovuje, že *ak sa navrhuje zapísať údaj, ktorý nevyplýva z inej prílohy, k návrhu na zápis sa priloží čestné vyhlásenie navrhovateľa, v ktorom je tento údaj uvedený. Podpis navrhovateľa musí byť úradne osvedčený; to neplatí v prípade elektronickej podoby čestného vyhlásenia autorizovaného navrhovateľom*.
- 5.18 V tejto súvislosti poukazujeme na aktuálnu aplikačnú prax Úradu verejného zdravotníctva SR, ako aj príslušných regionálnych úradov verejného zdravotníctva, ktoré v rámci svojej činnosti pri vymedzení požiadaviek na zariadenia starostlivosti o ľudské telo reflektujú (uznávajú) aj vykonávanie, resp. poskytovanie služieb alternatívnej medicíny a ľudového liečiteľstva.
- 5.19 Úrad verejného zdravotníctva SR v rámci uvedeného vydal Katalóg služieb starostlivosti o ľudské telo (ďalej len „**Katalóg**“; prikladáme v prílohe Právneho stanoviska), v rámci ktorého v kapitole III reflektuje aj poskytovanie služieb alternatívnej medicíny / ľudového liečiteľstva orientované na starostlivosť o ľudské telo; aktuálne kapitola III zahŕňa nasledovné činnosti / služby:
- ichtyoterapia („kangalská ryba“);
 - hirudoterapia;
 - rei-ki;
 - relaxácia pod pyramídou.
- 5.20 Uvedené činnosti / služby sú v Katalógu klasifikované ako kategória D – tradičné ľudové liečiteľstvo až alternatívna medicína, pričom uvedené činnosti / služby môžu niesť znaky epidemiologiky závažnej činnosti (t.j. pracovnej činnosti v oblasti služieb starostlivosti o ľudské telo, ktorou možno pri zanedbaní postupov správnej praxe a pri nedodržaní zásad osobnej hygieny spôsobiť vznik alebo šírenie prenosného ochorenia).
- 5.21 Zdôrazňujeme, že Katalóg nie je dokumentom vydaným na základe konkrétneho ustanovenia právneho predpisu (napr. Zákona č. 355/2007, ktorý je základným právnym predpisom upravujúcim právomoc a pôsobnosť Úradu verejného zdravotníctva SR a regionálnych úradov verejného zdravotníctva); ide o **dokument majúci skôr odporúčací charakter**.
- 5.22 Na základe uvedeného, pokiaľ sa Klient – v záujme výkonu „*filipínskeho duchovného liečiteľstva*“ v Slovenskej republike, ako sústavnej činnosti vykonávanej za odplatu (t.j. spĺňajúcej základné definičné znaky podnikania) – rozhodne vykonávať takúto činnosť prostredníctvom subjektu

zapísaného v Obchodnom registri, ktorá v predmete podnikania bude mať zapísanú uvedenú činnosť (príp. obdobnú činnosť inak formulovanú, vo svojej podstate však zodpovedajúcu „*vykonávaniu liečiteľskej činnosti*“), odporúčame, aby návrh na zápis takejto činnosti ako predmet podnikania bol zdôvodnený osobitným čestným vyhlásením podľa § 4 ods. 5 Vyhlášky č. 25/2004 (bod 5.17 Právneho stanoviska), ktoré odôvodní, že:

- a) vykonávanie predmetnej činnosti v zmysle Živnostenského zákona síce nie je živnosťou, nie je však v rozpore so žiadnym právnym predpisom slovenského právneho poriadku, aby takáto činnosť bola vykonávaná ako podnikateľská činnosť;
- b) ide o činnosť starostlivosti o ľudské telo, ktorá bude vykonávaná v zariadení starostlivosti o ľudské telo, pričom:
 - (i) samotný Úrad verejného zdravotníctva SR a regionálne úrady verejného zdravotníctva, ako štátne orgány s právomocou a pôsobnosťou v oblasti ochrany, podpory a rozvoji verejného zdravia, a konkrétne oblasti starostlivosti o ľudské zdravie a prevádzkovania zariadení starostlivosti o ľudské telo, v rámci Katalógu reflektujú aj vykonávanie „*liečiteľskej činnosti*“, resp. alternatívnej medicíny, a preto vykonávanie takejto činnosti je (musí byť) možné a právne dovolené, a preto je možné ju vykonávať ako podnikanie (pričom s ohľadom na skutočnosť, že Katalóg má len odporúčací charakter, nemožno výkon „*liečiteľskej činnosti*“, ktorá v Katalógu nie je uvedená, považovať za činnosť, ktorú nemožno vykonávať, resp. ktorú nemožno vykonávať ako podnikanie);
 - (ii) samotnému výkonu „*liečiteľskej činnosti*“ bude predchádzať vypracovanie prevádzkového poriadku (§ 23 ods. 3 písm. d) Zákona č. 355/2007), ktorý bude predložený na schválenie príslušnému regionálnemu úradu verejného zdravotníctva, pričom predmetná činnosť bude v súlade so Zákonom č. 355/2007 vykonávaná až po takomto schválení.

5.23 Domnievame sa, že na základe predloženia osobitného čestného vyhlásenia podľa § 4 ods. 5 Vyhlášky č. 25/2004, s obsahom podľa bodu 5.22 tohto Právneho stanoviska, nie je vylúčené, že „*vykonávanie liečiteľskej činnosti*“, alebo „*filipínskeho duchovného liečiteľstva*“, príp. inak formulačne vymedzenej činnosti (ktorá však bude zodpovedať „*liečiteľstvu*“), **bude zapisovanému subjektu Klienta zapísané ako predmet podnikania do Obchodného registra.**

5.24 **Nie je však možné vylúčiť opačné posúdenie vecí registrovým súdom**, ktorý dospeje k záveru, že **bez predloženia osobitnej listiny** preukazujúcej v súlade s požiadavkami slovenského právneho poriadku oprávnenie na „*vykonávanie liečiteľskej činnosti*“, „*filipínskeho duchovného liečiteľstva*“ (príp. inak formulačne vymedzenej) – ktorú (listinu) však nie je možné obstaráť (keďže nejde o živnosť, ani o činnosť upravenú osobitnými predpismi) – **nie je zápis takejto činnosti ako predmetu podnikania do Obchodného registra možný.**

* * *